

Fraude bij rijopleidingen en -examens

Actoren praktijkopleiding

Professionele
rijopleiding in
erkende rijnschool
57%

Rijbegeleiders
2%

Vrije begeleiding
in familiaal kader
40%

Sectorfoto – erkende rij scholen – Rij schoolsector

- 87 KMO's in Vlaanderen, veel familiebedrijven met 1500-tal medewerkers
- Gereguleerd door KB 11 mei 2004 en latere BVR's
- Erkend en gecontroleerd door MOW
- Geven alle categorieën van rijopleiding:
 - Vormingsmoment (tot 2020)
 - Theorie-opleidingen voor auto, motor, vrachtwagen en bus
 - Praktische opleidingen voor auto, motor, vrachtwagen en bus
 - Terugkommoment
 - Levenslang leren
 - Nascholing code95

FEDERDRIVE

Sectorfederatie erkende rij scholen, rijvaardigheidscentra en centra code95

- 70% van erkende rij scholen is lid
- Werkt nauw samen met overheid binnen verschillende overlegplatformen (MORA, taskforce, Huis verkeersveiligheid,...)
- Treedt op als partner voor verschillende sectorfondsen, VDAB,...
- Werkt mee aan onderzoek en ontwikkeling van de rijopleiding en verkeersveiligheid
- Kwaliteitspush via kwaliteitscharter
- Informeert rij scholen en verdedigt de belangen van haar leden

Problemen in de sector: waarom?

1. **Vrijheid onderwijs:** iedereen mag theorieles geven
2. **Dienstenrichtlijn 2006/123/EG**, omgezet in Belgisch recht in 2009 en 2010 -> vrij verkeer van diensten, dus ook van rijkschoolgebonden activiteiten (brevetten enz) gecombineerd met explosie van rijsscholen en lesgevers in Nederland in jaren 2000 (door massaal werklozen te laten instromen)
3. **De onzekerheid bij de administratie vòòr overheveling** bevoegdheid naar regio's en **de grote werklast voor de nieuwe administratie na de overheveling**

Problemen in de sector: waarom?

1. Vrijheid onderwijs

- Wordt gebruikt door turbotheorie organisaties
- Opleiding gebaseerd op frauduleuze praktijken
- Zijn geen meerwaarde voor verkeersveiligheid, geven geen onderricht in wegcode
- Gebruiken korte termijngeheugen, zijn vraaggericht
- Ook op vlak van fiscaliteit (enkel cash) vraagtekens

Problemen in de sector: waarom?

2. Dienstenrichtlijn 2006/123/EG en situatie NL

Richtlijn

- vrije beweging van diensten in Europa (equivalentie competenties)
- Gaf aanleiding tot instroom Nederlandse actoren

Nederlandse situatie

- Van 4.500 tot 14.500 lesgevers (en 8.000 rijsscholen)
- Grote druk op de markt en zelfs bijna-ineenstorting
- Kwaliteitsproblemen en regelrechte examenfraude (ROEMER-rapport)

Problemen in de sector: waarom?

3. De overheveling van bevoegdheden naar regio's

3.1 Voor verkeersveiligheid en rijopleiding zijn reeds heel veel positieve stappen ondernomen.

- Bevoegdheid onmiddellijk ter hand genomen:
 - Vormingsmoment
 - Theorie-examens aangepast
 - praktijk examens aangepast
 - Risicoperceptietest
 - Terugkommoment
 - Gesprekken via overlegplatform en taskforces
- Fraudereglement
- Aanzet – digitalisering

Problemen in de sector: waarom?

3.2 Voor handhaving

- Wil tot kwaliteitsslag is aanwezig
- Wel degelijk strenge en regelmatige controles
- echo's dat frauderende rij scholen aangepakt werden
- Werkte samen met Federdrive aan groot onderzoek (2016)
- Werkt samen met Federdrive aan systeem en wetgeving om fraude te beteugelen

Oplossingen?

FEDERDRIVE

Een aantal mogelijke oplossingen

1. Aanpak systeem turbotheorie
2. Aanpak malafide erkende rij scholen
3. Fraude met attesten

Een aantal mogelijke oplossingen

1. Aanpak systeem turbotheorie

- Verplichting cursus theorie in erkende centra (zoals in een aantal andere Europese landen)
- GOCA verfijnen van systeem vragen examen
- Geen groepsinschrijvingen meer toelaten voor theorie-examens
- Charter MOW – Openbaar Ministerie voor daadwerkelijke vervolging bij bewezen inbreuken en fraude

Een aantal mogelijke oplossingen

2. Aanpak malafide erkende rij scholen

- Charter MOW – Openbaar Ministerie met bijstand inspectie door politie in NO-GO zones, Federdrive zal zich burgerlijke partij stellen bij strafonderzoeken
- Gerichte controles van inspectie MOW, financiële en sociale inspectie
- Noodmaatregel en realiseerbaar op korte termijn: alle rij scholen een online beheersprogramma met ‘dedicated’ toegang aan inspectie MOW
- Tegen 2022: digitalisering van de flow van documenten, koppeling actoren (examencentra, rij scholen en dienst rijbewijs) én datamining

Een aantal mogelijke oplossingen

2. Aanpak malafide erkende rijsscholen

- Meer middelen en bevoegdheden voor MOW
- Levenslange schorsing van de les- & directietoelating voor de fraudeur
- Zeer veel van de fraudes wordt uitgevoerd door Nederlandse rijsscholen die gebruik (misbruik) maken van de Dienstenrichtlijn
 - De Dienstenrichtlijn laat wel mogelijkheden toe (cf. **Hvj 6 maart 2008, Verzoek tot prejudiciële beslissing Marc André Kurt / Bürgermeister der Stadt Wels, C-104/08**) invoering beperkende maatregelen
 - Praktijkbegeleidingsmoment invoeren zoals Nederland
- Er moet een betere opdeling komen tussen administratieve tekortkomingen en regelrechte en strafbare fraude

Een aantal mogelijke oplossingen

3. Fraude met attesten*

- Verplichte theorie-opleiding bij een erkend rijnschool
 - Voorkomt malafide theorie attesten
 - Betere kennis van wegcode zal resulteren in hogere verkeersveiligheid

- Attest : officieel document afgegeven door erkende rijnschool voor verplichte theorie en/of praktijk opleiding(en)

Een aantal mogelijke oplossingen

3. Fraude met attesten

- Invoering van een 'directe' weg (zoals in alle andere regio's én zo goed als alle andere EU-landen)
 - Voorkomt malafide bekwaamheidsattesten
 - Onmogelijk dat kandidaten zonder enige voorkennis in het verkeer terecht komen
 - Antwoord op een noodzaak :
 - Meer dan 63% antwoordde dat ze **dringend** een rijbewijs nodig hebben vanwege werk enz. (bevraging VAB)
 - Is door covid nog grotere noodzaak: sommige kandidaten wachten al bijna jaar op rijbewijs, wordt zeer precair, zeker nu relance economie nakend is

FEDERDRIVE